

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 109/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s. r. o., Národná 17, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Jozef Lalinský, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Er 1793/2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného

porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Er 1793/2016 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe poverenia okresného súdu na vykonanie exekúcie z 3. októbra 2016 je súdnym exekútorom JUDr. Mariánom Janecom (ďalej len „súdny exekútor“) vedené proti sťažovateľovi ako povinnému exekučné konanie pod sp. zn. EX 2501/16 o vymoženie výživného. Exekučným titulom je rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 P 134/2012 z 29. júna 2016. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že opakovane žiadal o bezodkladné zrušenie exekučného príkazu, pretože vychádza z nesprávneho skutkového stavu. Sťažovateľ namieta, že exekučný titul nikdy nenadobudol právoplatnosť z dôvodu, že bolo proti nemu podané odvolanie. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoP 25/2017 z 25. októbra 2017 bol rozsudok okresného súdu z 29. júna 2016 vo výroku o výživnom zmenený tak, že sťažovateľ bol zaviazaný od 1. decembra 2016 do budúca platiť mesačné výživné vo výške 70 eur a nedoplatok za obdobie od 1. októbra 2013 do 31. októbra 2017 vo výške 1 000 eur mu krajský súd povolil splácať v mesačných splátkach po 50 eur. Sťažovateľ uvádza, že si krajským súdom uloženú povinnosť riadne a včas plní, a preto je exekúcia vedená proti nemu v celom rozsahu nedôvodná. Z tohto dôvodu sťažovateľ podal v zmysle § 61k ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov súdnemu exekútorovi návrh na zastavenie exekúcie z 30. mája 2018. Podaný návrh na zastavenie exekúcie sťažovateľ odôvodnil riadnym plnením vyživovacej povinnosti v súlade s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 7 CoP 25/2017 z 25. októbra 2017 a tiež nezákonnosťou vedenej exekúcie, keďže od 25. októbra 2017 až do podania ústavnej sťažnosti je exekúcia vedená na základe exekučného titulu, ktorý *„bol zrušený a navyše nikdy nebol právoplatný“*. Sťažovateľ zastáva názor, že exekučné konanie malo byť zastavené už pred pätnástimi mesiacmi

z dôvodu zrušenia exekučného titulu, a keďže okresný súd o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie právoplatne nerozhodol dlhšie ako rok, okresný súd porušuje základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. So sťažnosťou na porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa sťažovateľ 17. septembra 2018 obrátil aj na predsedu okresného súdu. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprS 274/2018 z 26. októbra 2018 k sťažnosti uviedla, že aktuálne v predmetnej právnej veci prebiehajú procesné úkony súdu v súvislosti s predloženým návrhom na zastavenie exekúcie a jeho doručením na vyjadrenie oprávnenému a súdnemu exekútorovi ako predpokladu pre rozhodnutie súdu a po ich doručení okresný súd o návrhu rozhodne. Zároveň poukázala na skutočnosť, že procesný postup okresného súdu je ovplyvnený enormným nárastom rozhodnutí o zastavení exekúcie podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s oddĺžením fyzických osôb (od októbra 2017 do októbra 2018 nárast o cca 1300 vecí, pozn.), preto nie je v objektívnych možnostiach okresného súdu pri aktuálnej personálnej situácii konať vo všetkých veciach bez vzniku akýchkoľvek prietáhov.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd konštatoval porušenie ním označených práv (bod 1) postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý s účinnosťou od 1. marca 2019 upravuje konanie pred ústavným súdom. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súde 29. januára 2019, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Právna vec sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Lajosovi Mészárosovi, ktorého funkčné obdobie sudcu ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. Z tohto dôvodu bola táto vec s účinnosťou od 26. apríla 2019 v súlade s čl. X ods. 2

Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu, ktorý v súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pracuje v druhom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia, ktorý predbežne prerokoval túto ústavnú sťažnosť.

III.

10. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

11. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, IV. ÚS 551/2013).

12. Vo vzťahu k okolnostiam tejto veci ústavný súd konštatuje, že špecifikom exekučného konania (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018) je to, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietat' porušenie základného práva na prerokovanie vecí

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať.

13. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Er 1793/2016, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd ku dňu podania sťažnosti nerozhodol o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie napriek tomu, že tento bol na okresnom súde podaný 25. mája 2018.

14. Ústavný súd v tomto bode poukazuje na svoju judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

15. Po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie okresného súdu o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie trvalo v čase podania ústavnej

sťažnosti ústavnému súdu 8 mesiacov, čo je síce možné považovať za určitý priet'ah v konaní, avšak tento priet'ah už na prvý pohľad nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

16. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní sa nevyznačuje takými priet'ahmi, ktoré by svojou intenzitou zakladali možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, prípadne práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (m. m. I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, I. ÚS 639/2016, IV. ÚS 207/2018).

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2019